

ภาคผนวก จ

แผนการปฏิบัติงานเมื่อเกิดเหตุแผ่นดินไหว
และเอกสารประชาสัมพันธ์การปฏิบัติตน
กรณีเกิดแผ่นดินไหว

เอกสารประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ

การปฏิบัติตนกรณีเกิดเหตุแผ่นดินไหว

รู้รับ=รู้กับ=เรียนรู้-ป้องกัน

แผ่นดินไหว

...สาเหตุเสี่ยงภัยอันตราย

แผ่นดินไหว เป็นภัยธรรมชาติที่ยังไม่มีเทคโนโลยีหรือเครื่องมือที่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ และระดับความรุนแรงได้ต่างกันอีกทำให้เกิดภัยอื่นๆ ตามมาได้ อาทิ สึนามิ อัคคีภัย แผ่นดินทรุด โดยเฉพาะหากเกิดแผ่นดินไหวใต้มหาสมุทรที่มีจุดศูนย์กลางในระดับตื้นและอยู่ใกล้แนวชายฝั่ง จะทำให้เกิดสึนามิ สร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างมหาศาล เพื่อความปลอดภัยภัย กระบวนการป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ขอแนะนำการเตรียมพร้อมรับมือและการปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยเมื่อเกิดแผ่นดินไหว ดังนี้

สาเหตุการเกิดแผ่นดินไหว

1. แผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ จากการสั่นสะเทือนของพื้นดินใต้ผิวโลก และการเคลื่อนตัวของแผ่นเปลือกโลก โดยฉับพลัน เพื่อปลดปล่อยพลังงานสะสมความร้อนที่สะสมและปรับสมดุลของเปลือกโลกให้คงที่ ซึ่งส่วนใหญ่มีเกิดบริเวณแนวรอยเลื่อนของแผ่นเปลือกโลกหรือแนวรอยเลื่อน

2. แผ่นดินไหวที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ อาทิ การสร้างเขื่อนและอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ การทำเหมืองในระดับลึก การสูบน้ำบาดาลมากเกินไป การสูบน้ำมันและแก๊สธรรมชาติ รวมถึงการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ ทำให้พื้นที่ที่อยู่ใต้เปลือกโลกเกิดการเคลื่อนตัวและแรงสั่นสะเทือนขึ้นได้

ขนาดความรุนแรง และความเสียหายจากแผ่นดินไหว

1.0 - 2.9 ริกเตอร์

3.0 - 3.9 ริกเตอร์

4.0 - 4.9 ริกเตอร์

5.0 - 5.9 ริกเตอร์

6.0 - 6.9 ริกเตอร์

7.0 ขึ้นไป

5.0 - 5.9 ริกเตอร์

6.0 - 6.9 ริกเตอร์

7.0 ริกเตอร์ขึ้นไป

Ring of Fire

ปัจจัยการเกิดแผ่นดินไหวในประเทศไทย

ประเทศไทยไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นที่วงแหวนแห่งไฟ (Ring of Fire) ซึ่งเป็นศูนย์กลางการเกิดแผ่นดินไหวขนาดใหญ่บ่อยครั้ง แต่มีความเสี่ยงต่อการได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหวจากปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1. แผ่นดินไหวขนาดใหญ่ที่มีแหล่งกำเนิดจากภายนอกประเทศ กลุ่มรอยเลื่อนมีพลังที่สามารถส่งผลกระทบต่ประเทศไทย มี 5 แหล่ง ได้แก่

- 1) แนวมุดตัวสุมาตรา - อินโดจีน อยู่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันตกไปถึงเกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย
- 2) รอยเลื่อนสะแกง (สะกาย - สะเทิง) อยู่ในประเทศเมียนมา
- 3) รอยเลื่อนบริเวณสาบเหลี่ยมทองคำ อยู่ระหว่างรอยต่อประเทศเมียนมา ประเทศไทย และภาคเหนือของประเทศไทย
- 4) รอยเลื่อนฝั่งตะวันตก บริเวณชายแดนประเทศไทย - ประเทศเมียนมา เช่น รอยเลื่อนศรีสวัสดิ์ รอยเลื่อนด่านเจดีย์สามองค์ เป็นต้น
- 5) รอยเลื่อนในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ รอยเลื่อนคลองมะรุ่ย และรอยเลื่อนนเรณู

การเตรียมพร้อมรับมือแผ่นดินไหว

เรียนรู้วิธีรับมือและการปฏิบัติตนเมื่อเกิดแผ่นดินไหว กำหนดจุดนัดพบที่ปลอดภัยและซักซ้อมการอพยพออกจากอาคาร รวมถึงวิธีตัดกระแสไฟฟ้า การปิดวาล์วน้ำและถังแก๊ส ตรวจสอบอาคารบ้านเรือนให้มีโครงสร้างมั่นคงแข็งแรง ไม่ต่อเติมอาคาร โดยเฉพาะอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงแผ่นดินไหวต้องรองรับแรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหวได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

การปฏิบัติตนเมื่อเกิดแผ่นดินไหว

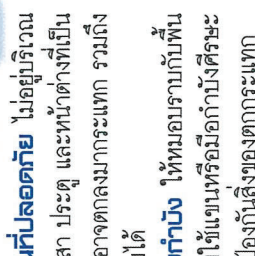
กรณีอยู่ในอาคาร

ปฏิบัติตามหลัก "หมอบ ปอง เกาะ" โดยหมอบใต้โต๊ะหรือหลบในจุดที่มีโครงสร้างแข็งแรง ห่างจากแนวตั้งของหน้าต่างหรือกระจกไว้ พร้อมยึดเกาะโต๊ะหรือที่กำบังให้แน่นและเคลื่อนตัวไปตามทิศทางของแรงสั่นสะเทือน

หลบในบริเวณที่ปลอดภัย ไม่อยู่บริเวณใต้คานหรือใกล้เสา ประตู และหน้าต่างที่เป็นกระจก สิ่งของที่อาจตกลงมากระแทก พร้อมเฝ้าระวังสิ่งล้มได้

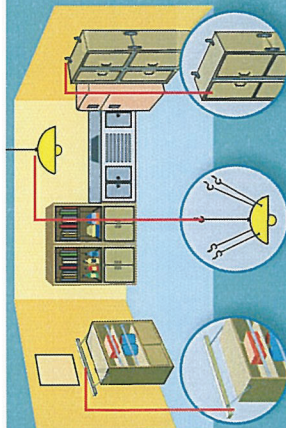
หากไม่มีที่หลบกำบัง ใหหมอบราบกับพื้นหรือก้มต่ำ โดยใช้แขนหรือมือกำบังศีรษะและลำคอ เพื่อป้องกันสิ่งของตกกระแทก

รอแผ่นดินไหวสงบก่อนออกจากอาคาร เพราะแรงสั่นสะเทือนอาจทำให้สิ่งของหล่นทับ ห้ามใช้ลิฟต์ในการอพยพออกจากอาคาร เพราะหากกระแสไฟฟ้าดับจะติดค้างภายในลิฟต์ ทำให้เสียชีวิตได้

กรณีอยู่นอกอาคาร

อพยพไปยังที่โล่งแจ้ง ซึ่งอยู่ห่างจากต้นไม้ เสาไฟฟ้า ป้ายโฆษณา กำแพง อาคาร บ้านเรือน ดิกลูกตุ้มจากพลังงานหรือลิ้นชักจุดรวมในบริเวณที่ปลอดภัย ไม่อยู่ใต้สะพาน ทางด่วน โถงป้ายจราจร หรือเสาไฟฟ้า

จัดสภาพแวดล้อมบ้านให้ปลอดภัย โดยยึดติดเฟอร์นิเจอร์กับพื้นหรือผนังบ้านอย่างแน่นหนา ไม่วางสิ่งของที่มีน้ำหนักมากไว้บนหลังตู้หรือที่สูงเพื่อป้องกันสิ่งของหล่นทับ

กรณีอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล

หากน้ำทะเลระดับอย่างรวดเร็ว รับอพยพออกจากชายฝั่งทะเลให้มากที่สุด โดยหนีขึ้นที่สูงเหนือระดับน้ำทะเลมากกว่า 15 เมตร

หากลองเรืออยู่กลางทะเล ห้ามนำเรือกลับเข้าชายฝั่งทะเลอย่างเด็ดขาด เพราะจะได้รับอันตรายจากคลื่นสึนามิ

การปฏิบัติตนหลังเกิดแผ่นดินไหว

ไม่กลับเข้าไปในอาคารหรือบ้านเรือนที่มีโครงสร้างไม่แข็งแรง อยู่ให้ห่างจากผนังหรืออาคารที่ชำรุดหรือทรุดตัว และระมัดระวังสิ่งของที่อาจตกได้

ติดตามรับฟังข่าวสารสถานการณ์แผ่นดินไหว ปฏิบัติตามคำแนะนำและประกาศเตือนภัยจากหน่วยงานภาครัฐอย่างเคร่งครัด ตรวจสอบก่อนนำ ห่อส่งแก๊ส สายไฟ และเครื่องใช้ไฟฟ้า หากชำรุดควรแจ้งช่างมาซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพปลอดภัย

ห้ามก่อให้เกิดประกายไฟและตัดกระแสไฟฟ้า โดยปิดสวิตช์เบรกเกอร์ ถอดปลั๊กไฟ และไม่แตะต้องใช้ไฟฟ้าทุกชนิด เพราะหากมีแก๊สรั่ว จะทำให้เกิดระเบิดและเพลิงไหม้ได้

ในประเทศไทยจะไม่ได้ตั้งอยู่ศูนย์กลางแผ่นดินไหวขนาดใหญ่ แต่มีรอยเลื่อนที่มีพลังในการเคลื่อนตัว 14 รอยเลื่อนครอบคลุมพื้นที่ 22 จังหวัด จึงมีความเสี่ยงต่อการเกิดแผ่นดินไหวในระดับที่ไม่รุนแรงมากนัก อีกทั้งประเทศไทยมีบ้านเรือนมีแนวรอยเลื่อนที่อาจก่อให้เกิดแผ่นดินไหวรุนแรง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยได้ การเรียนรู้วิธีเตรียมพร้อมรับมือ และการปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยจากแผ่นดินไหว จะช่วยลดผลกระทบและความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากแผ่นดินไหวได้ในระดับหนึ่ง

หน่วยงานที่ช่วยเหลือและแจ้งเหตุ

แผ่นดินไหว

สำนักไฟร์-วิงแผ่นดินไหว กรมอุตุนิยมวิทยา
EARTHQUAKE HOTLINE 1182

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย
สายด่วนนิรภัย 1784

กรมทรัพยากรธรณี กรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โทรศัพท์ 0-2621-9703-5

PTWC ศูนย์เตือนภัยสึนามิ ภูมิภาคแปซิฟิก
<http://ptwc.weather.gov/ptwc/index.php>

กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

แผนการปฏิบัติงานเมื่อเกิดเหตุแผ่นดินไหว

เหตุการณ์แผ่นดินไหว

เหตุการณ์แผ่นดินไหวนั้น เป็นภัยธรรมชาติที่ยากจะพยากรณ์ได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร การเตรียมแผนรับมือเหตุการณ์แผ่นดินไหว พร้อมทั้งศึกษาถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากแผ่นดินไหวนั้น สามารถลดอันตรายและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคลและทรัพย์สินได้

การพยายามออกจากตัวอาคารขณะเกิดแผ่นดินไหว
นั้นมีอัตราความเสี่ยงในการได้รับอันตรายสูงกว่าการหลบภัยอยู่ภายในอาคาร

เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ

1. ผู้จัดการอาคาร
2. ผู้ดูแลอาคาร
3. ช่างประจำอาคาร
4. เจ้าหน้าที่ธุรการ
5. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ขั้นตอนปฏิบัติ

1. ผู้จัดการอาคาร
  - a. สั่งการ ณ ห้องปฏิบัติการ (ห้องฝ่ายจัดการ) เพื่อควบคุมดูแลสถานการณ์
  - b. ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบของหน่วยงานระดับเพลิง เจ้าหน้าที่ตำรวจ ร่วมด้วยช่วยกัน หรือสถานีดับเพลิง
2. ผู้ดูแลอาคาร/เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
  - a. ควบคุมดูแลผู้มาใช้บริการให้อยู่ในความสงบ พร้อมทั้งหาที่หลบภัยแข็งแรง และอยู่ห่างจากหน้าต่าง หรือวัสดุที่อันตราย(แก้ว กระamik หรือ ของมีคม)
  - b. ประสานงานกับผู้นำทางแต่ละชั้น เพื่อตรวจสอบหาผู้ได้รับบาดเจ็บ(ถ้าพบ ดู การปฐมพยาบาลเบื้องต้น)
  - c. ในทุกๆเรื่องให้ติดต่อประสานงานโดยตรงกับห้องปฏิบัติการ
3. หัวหน้าช่าง/ช่างประจำอาคาร
  - a. ควบคุมลิฟท์ทุกตัวให้ลงมาหยุดที่ชั้นหนึ่ง โดยเปิดประตูและตัดไฟฟ้าของลิฟท์ทุกตัว
  - b. ควบคุมดูแลแผงควบคุมระบบป้องกันภัยอาคาร พร้อมทั้งเตรียมรับมือเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน
  - d. ในทุกๆเรื่องให้ติดต่อประสานงานโดยตรงกับห้องปฏิบัติการ
4. ผู้จัดการอาคาร แจ้งเตือนต่อทุกคนในอาคาร รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าของอาคาร ผู้จัดการทรัพย์สิน เจ้าหน้าที่ (ตำรวจ, สถานีดับเพลิง , เมืองพัทยา ส่วนป้องกันภัยพิบัติ ฝ่ายป้องกันภัยพิบัติทางบก โทร 038-222-100)
5. เจ้าหน้าที่ดูแลอาคาร ทำการบันทึกเหตุการณ์ทั้งหมดเพื่อใช้อ้างอิงในการทำเอกสารรายงานเหตุการณ์
6. เจ้าหน้าที่ธุรการ ทำการบันทึกข้อมูลทั้งหมดลงในเอกสารรายงานเหตุการณ์ และส่งเอกสารให้แก่ผู้จัดการทรัพย์สิน และเจ้าของอาคาร เพื่อรับทราบภายในเวลา 24 ชั่วโมงนับจากเหตุการณ์เกิดขึ้น

